

ZWIĄZEK
POWIATÓW
POLSKICH

STANOWISKO KONWENTU POWIATÓW WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO w sprawie recyklingu opon w Polsce

18 styczeń 2022 r.

Zważywszy na bardzo istotny interes społeczny, ukierunkowany na ochronę środowiska naturalnego, Konwent Powiatów Województwa Łódzkiego, po wysłuchaniu stanowiska Polskiego Stowarzyszenia Recyklerów Opon i zapoznaniu się z sytuacją bieżącą w Polsce oraz dostrzegając skalę problematyki recyklingowej, proponujemy dokonanie zmian legislacyjnych w obszarze recyklingu opon, a mianowicie.

1. Proponujemy podnieść ustawowy poziom recyklingu opon z obowiązującego obecnie poziomu 15 % do co najmniej 65%, będącego odzwierciedleniem aktualnego potencjału produkcyjnego wszystkich polskich recyklerów opon.
2. Proponujemy wprowadzenie zakazu spalania całych opon w cementowniach (kod odpadu 160103) na rzecz spalania odpadów powstałych w procesie recyklingu opon (kod odpadu 191210). Obecnie recyklerzy konkurują z cementowniami w pozyskiwaniu dobrego surowca do recyklingu. Proces spalania paliwa alternatywnego (kod odpadu 191210) w cementowniach już obecnie jest realizowany zgodnie z przepisami prawa.
3. Proponujemy zmienić zasady realizacji obowiązku jaki spoczywa na wprowadzającym opony na rynek (Producent /Importer). W świetle procedowanej ustawy o ROP, uzasadnionym jest przyjęcie zasady wynikającej z unijnej dyrektywy, iż „kto zanieczyszcza ten płaci”. Odzwierciedleniem tego zapisu winien stać się model przepływów finansowych w ramach ROP odzwierciedlający realizację procesów zbiórki i recyklingu zużytych opon. Rzeczywiste koszty utylizacji, czyli zbiórki, i recyklingu opon, winien ponosić Producent lub Importer. Winny zostać one rozliczone za pośrednictwem Operatora działającego przy Ministerstwie Klimatu i Środowiska i przekazane na rzecz recyklera, który powinien zapłacić rynkowy koszt zbiórki i recyklingu. Obrotem dokumentami DPO/DPR winien się zająć Operator organizując aukcyjny system ich sprzedaży, a pozyskane środki powinny zostać w całości wykorzystane na kreowanie polityki proekologicznej w społeczeństwie. Organizacje Odzysku winny się pojawić wyłącznie w zakresie rozliczania obowiązku w imieniu wprowadzającego produkty na rynek

(Producent / Importer). Odebranie im roli kreatora polityki recyklingowej ustabilizuje rynek i uporządkuje zasadność realizowanych procesów recyklingowych.

4. Proponujemy wprowadzić zapis ustawy o obowiązku wykorzystywania produktów porecyklingowych, takich jak granulaty z opon, w budowie nawierzchni powstających i remontowanych dróg asfaltowych oraz przy naprawie układów torowych na kolei. Poziom i zasady winny zostać dookreślone w drodze konsultacji branżowych.
5. Proponujemy rozpoczęcie procedury poszukiwania rozwiązań legislacyjnych, które umożliwią spalania odpadów (kod odpadu 191210) w ciepłowniach miejskich przy uwarunkowaniu realizacji inwestycji zmierzających do odzyskiwania energii cieplnej i elektrycznej w wysokosprawnych kotłach kogeneracyjnych systemem filtrów ograniczających emisję spalin i związków chemicznych do atmosfery. Ciepłownie stałyby się konkurencją dla cementowni, a tym samym wpływałyby aktywnie na obniżkę poziomu kosztów jakie ponoszą gminy na rzecz zorganizowania zbiórki odpadów komunalnych i ich utylizacji. Jest to oparte na skandynawskim modelu gospodarowania odpadami w obiegu zamkniętym. W środowisku gdzie odpad jest wytwarzany jest poddawany również procesowi odzysku materiałowego i odzyskowi energetycznemu w instalacjach z kogeneracyjnymi generatorami energii cieplnej i energii elektrycznej. Konsumenci, którzy odpady wytwarzają i ponoszą koszty zorganizowania systemu zbiórki, recyklingu i utylizacji wytwarzanych odpadów, zyskują tańszą energię cieplną i energię elektryczną oraz ponoszą niższe bezpośrednie koszty związane z gospodarką śmieciową w gminie. Aż trudno zrozumieć dlaczego taki proces do tej pory nie został w Unii uznany za „zielony” odzysk energetyczny?

Przeprowadzenie procedury legislacyjnej i wprowadzenie powyżej wskazanych rozwiązań proekologicznych, ograniczy koszty jakie ponoszą mieszkańcy Polski w związku z utylizacją odpadów i wyeliminują utylizację zużytych opon przywożonych z innych Państw Unii Europejskiej. Ten proceder okaże się natychmiast ekonomicznie nieuzasadniony. Wpłyną również na obniżkę kosztów jakie ponoszą gminy na produkcję energii cieplnej do ogrzewania mieszkań i budynków użyteczności publicznej oraz stworzą możliwość produkcji energii elektrycznej, nie tylko na własne potrzeby gmin. Wzrośnie tym samym świadomość proekologiczna mieszkańców Polski, a co najważniejsze, może to zostać zrealizowane w sposób neutralny dla budżetu Państwa, a wzrastające wpływy podatkowe będą wartością dodaną dla nas wszystkich.

Recyklerzy opon działający w Polsce prowadzą działalność biznesową na zasadach wolnorynkowych, bez preferencyjnego wsparcia procesu recyklingu opon. Prowadzą więc zbiórkę i recykling selektywny konkurując w pozyskiwaniu surowca do recyklingu

materiałowego z cementowniami, które realizują wyłącznie odzysk energetyczny. W związku z tym, część opon zużytych, takich jak opony rolnicze, pozostaje poza zainteresowaniem recyklerów lub przeprowadzają bardzo kosztowny recykling z uwagi na obowiązujące uwarunkowania rynkowe. Wysokimi kosztami utylizacji obarczani są w tym przypadku rolnicy. Taki stan rzeczy powoduje paradoks, że zgodna z obowiązującym prawem utylizacja opon np. pochodzących z Niemiec, Holandii itp. jest bardziej ekonomicznie uzasadniona niż utylizacja opon zebranych przez PSZOK (Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów) z najbliższej okolicy.

Wprowadzenie zapisów ustawowych, które uwzględnią powyższe propozycje spowoduje:

- a) Recykling wyłącznie opon zużytych pozyskiwanych z rynku polskiego. Legalny import odpadów (zużytych opon z Niemiec, Holandii itp.) stanie się nieopłacalny ekonomicznie.
- b) Problem niechcianych odpadów, jakimi są opony dla firm komunalnych, które zbierają odpady w gminach, przestanie istnieć, a wręcz będą ich poszukiwać wiedząc o gwarancji rynkowej ceny za ich dostarczenie do recyklera.
- c) Ceny nowych opon nie wzrosną z uwagi na wdrożenie powyższych propozycji. Aktualne ceny uwzględniają bowiem koszty recyklingowe ponoszone przez producentów i importerów. Funkcjonujący teraz system realizacji obowiązku zapisany w ustawie realizowany jest przeważnie przez Organizacje Odzysku, które są z reguły spółkami córkami producentów i działają wyłącznie w ich interesie ekonomicznym.
- d) Do spalania w cementowniach, będą trafiać wyłącznie odpady z opon, które nie są wykorzystywane w dalszym odzysku materiałowym, a nie całe opony, które mogą zostać poddane odzyskowi materiałowemu u recyklerów.
- e) Opony zużyte staną się surowcem wtórnym, który w 100 % trafi do recyklera. Nie będzie się nikomu opłacało porzucać tego odpad. Każdy recykler będzie gwarantował odbiór zużytych opon za umówioną rynkową stawkę.
- f) Spalanie wyłącznie odpadów o kodzie 19.12.10 spowoduje obniżkę kosztów zbierania odpadów komunalnych, bowiem istniejącym w gminach PSZO-om opłacać się będzie inwestować w linie do segregacji i przetwarzania odpadów. Koszt utylizacji tychże docelowo spadnie w cementowniach. W szerszym zakresie odpady komunalne będą przerabiane na paliwo alternatywne, co spowoduje obniżkę kosztów zbierania odpadów i może doprowadzić, że dotacje celowe gmin w tym obszarze przestaną być zasadne. Gminom w Polsce zaczną się opłacać

inwestować we własne PSZOKI (Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów) i przestaną liczyć wyłącznie na komercyjnie działające firmy zewnętrzne wyłaniane drogą przetargów, gdzie interes ekonomiczny mieszkańców nie zawsze jest priorytetowy.

Konwent Powiatów Województwa Łódzkiego zwraca się do Ministerstwa Klimatu i Środowiska proponuje dokonanie zmian legislacyjnych w obszarze recyklingu opon.

Przewodniczący Konwentu
Powiatów Województwa Łódzkiego

Marcin Baranowski
Starosta Opoczyński